

27

Yttrande över motion
2020:66 av Petra Larsson
(S) och Victor Harju (S)
om att celiakivården i
Region Stockholm måste
stärkas

HSN 2021-0102

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Allmänmedicin
Christoffer Bernsköld

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-03-23

HSN 2021-0102

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Yttrande över motion 2020:66 av Petra Larsson (S) och Victor Harju (S) om att celiakivården i Region Stockholm måste stärkas

Ärendebeskrivning

Regionstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion om att celiakivården i Region Stockholm behöver stärkas. I motionen föreslår Petra Larsson (S) och Victor Harju (S) att hälso- och sjukvårdsnämnden ska kartlägga vården avseende celiaki samt genomföra ett kompetenslyft inom primärvården. Motionärerna föreslår att utreda förutsättningarna för att införa ett centrum avseende celiakivården.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2020:66 av Petra Larsson (S) och Victor Harju (S)

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Tjänsteutlåtandet över motion 2020:66 överlämnas till regionstyrelsen som nämndens yttrande.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

Celiaki har en prevalens i befolkning på en till två procent. För släktingar till patienter med fastställd diagnos är prevalens cirka tio procent.

Sveriges regioner har gemensamt etablerat ett nationellt samarbete (Kunskapsstyrning) för en mer jämlik, säker, individanpassad, tillgänglig, effektiv och kunskapsbaserad vård i hela landet. Kunskapsstyrningen

handlar om att utveckla, sprida och använda bästa möjliga kunskap inom hälso- och sjukvården. Målet är att bästa möjliga kunskap ska finnas tillgänglig i varje möte mellan vårdens medarbetare och patienter för beslut om diagnos, vård och medicinsk behandling.

Kunskapsstyrningen består av tre delar; kunskapsstöd, uppföljning och analys samt verksamhetsutveckling. Kunskapsstöd tas fram inom olika programområden och utformas så att de är lätta att använda för diagnos och behandling inom vården. Uppföljning och analys görs i kvalitetsregister och andra datakällor. Verksamhetsutveckling handlar om att förbättra resultatet för patienterna genom nya synsätt och arbetsmetoder.

Sjukvårdsregion Stockholm - Gotland ser över den regionala kunskapsstyrningen så att den är anpassad till det nationella systemet. Inom sjukvårdsregionen finns regionala programområden (RPO) etablerade som speglar det nationella programområdena (NPO).

Region Stockholm har två vårdprogram avseende Celiaki, ett som riktar sig till den vuxna befolkning samt ett som riktar sig till barn. Vårdprogrammen reglerar vilken vårdnivå som har vilket uppdrag samt förutsättningar för när vårdövergång ska ske från specialiserad öppenvård till primärvård.

Vårdprogrammen fungerar som stöd till hälso- och sjukvårdspersonal avseende symtombild samt vilka utredande och behandlande insatser som ska göras. Celiaki är ett kroniskt tillstånd och behandlingen innebär förändrat kostintag som är livslångt och glutenfritt. Vårdprogrammen reglerar hur uppföljningen av patienterna ska ske samt med vilket tidsintervall.

Region Stockholm tillhandhåller praktiskt kunskaps och beslutsstöd till hälso- och sjukvårdspersonal för mötet med patienten via VISS.nu. Syftet är att skapa förutsättningar för att den bästa möjliga kunskap ska användas i mötet med patienten samt att beskriva samverkan och hur remiss/handlägningsrutiner är utformade.

Överväganden

Inom ramen för arbetet med kunskapsstyrningen inom sjukvårdsregionen Stockholm – Gotland ska analys göras av nuläge samt önskat läge. Vidare ska vårdprogram och kunskapsstöd utvecklas för att möjliggöra för att det önskvärda läget ska nås. Förändringar av avtal och uppdrag till vårdverksamheten ska göras genom samverkan mellan vårdens

kunskapsstyrningsnämnd och hälso- och sjukvårdsnämnden utifrån sina respektive uppdrag.

Inom ramen för kunskapsstyrningen så prioriteras vilka områden som blir föremål för insatser. Det regionala programområdet (RPO) Mag- och tarmsjukdomar har under 2021-2022 prioriterat att arbeta med att förbättra användningen av SWIBREG-registret samt att utveckla och implementera en vårdkedja för Funktionella gastrointestinala störningar (FGID). Under 2021 planeras inga övriga aktiviteter avseende specifikt för Celiaki. Förvaltningen bedömer att det i nuläget inte är motiverat att prioritera om inom ramen för befintliga resurser.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget innebär inga ekonomiska konsekvenser

Konsekvenser för patientsäkerhet

Förslaget innebär inga konsekvenser för patientsäkerheten

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård

Förslaget innebär inga konsekvenser för jämlik eller jämställd vård

Miljökonsekvenser

Förslaget innebär inga konsekvenser avseende miljöaspekter

Administrativa konsekvenser

Förslaget innebär inga administrativa konsekvenser

Johan Bratt

Tf. hälso- och sjukvårdsdirektör

Anna Ingmanson

Avdelningschef

Beslutet ska skickas till

Regionstyrelsen

Celiakivården i Region Stockholm måste stärkas

Celiaki är en kronisk sjukdom som innebär att glutenprotein startar en inflammation som skadar tarmluddet i tunntarmens slemhinna. Behandlingen är att äta glutenfri mat resten av livet. Sjukdomen är kronisk.

I Sverige beräknas ca 2 procent av befolkningen ha celiaki. Majoriteten av dem har ännu inte fått en diagnos. Under de senaste årtiondena har det skett en ökning av celiaki i Sverige och i flera andra västländer. Glutenintolerans ansågs länge som en ovanlig barnsjukdom men är i dag en av de vanligaste kroniska sjukdomarna hos barn. Sjukdomen drabbar även vuxna och sjukdomen kan bryta ut i vilken ålder som helst.

Celiaki diagnostiseras framförallt inom primärvården, men för många kan det ta lång tid innan diagnos fastställs, och därefter ännu längre tid de får vård. Enligt en undersökning från Celiakiförbundet går över 70 procent av alla vuxna med besvär i över 2 år innan behandling. För runt hälften av de tillfrågade är siffran över 6 år.

Det är därför av stor vikt att det genomförs ett kompetenslyft vad gäller celiaki i primärvården för att fler ska få vård och stöd i tid. En större genomlysning av vården för patienter med celiaki bör även genomföras. I Malmö finns idag ett särskilt centrum för celiaki, möjligheten att införa ett sådant i Region Stockholm bör utredas.

Socialdemokraterna föreslår hälso- och sjukvårdsnämnden besluta

- Att* ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att genomföra ett kompetenslyft om celiaki i primärvården
- Att* ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att kartlägga vården för celiaki
- Att* möjligheten till att införa ett centrum för celiakivård utreds

MOTION

Petra Larsson (S)

Victor Harju (S)